

Sivistysvaliokunnalle

1.9.2026

Asia: HE 115/2026 – Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi taiteen perusopetuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry / Taitoliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä uudeksi taiteen perusopetuslaiksi. Taitoliitto kannattaa esitystä kokonaisuutena. Taiteen perusopetuksen lain uudistus on tarpeellinen ja sitä on valmisteltu pitkäjänteisesti yli hallituskausien.

Uudistus tarjoaa mahdollisuuden selkeyttää taiteen perusopetuksen rakennetta, vahvistaa eri taiteenalojen yhdenvertaisuutta ja parantaa rahoituksen ennakoitavuutta. Uudistuksen onnistuminen ratkaistaan kuitenkin pitkälti toimeenpanossa: rahoituksessa, opetussuunnitelman perusteissa ja siinä, miten eri taiteenalojen pedagogiset erityispiirteet huomioidaan.

Yksi oppimäärä selkeyttää rakennetta

Taitoliitto kannattaa siirtymistä yhteen 50 opintopisteen oppimäärään. Se selkeyttää taiteen perusopetuksen rakennetta ja vähentää nykyiseen yleisen ja laajan oppimäärän jakoon liittyvää monimutkaisuutta.

Käsityön kaltaisella taiteenalalla osaaminen kehittyy asteittain ja kumuloituu. Oppilaalle on tärkeää tarjota mahdollisuus jatkaa ja syventää osaamistaan myös 50 opintopisteen jälkeen. Esityksessä tämä on mahdollistettu, mutta opetussuunnitelmatyöhön tarvitaan valtakunnallisesti yhtenäinen linjaus siitä, mitä 50 opintopisteen ylittävä enintään 700 opetustunnin kokonaisuus käytännössä tarkoittaa. Sen tavoitteiden, sisältöjen, rakenteen ja suhteen varsinaiseen oppimäärään tulee olla selkeitä. Asia on merkittävä erityisesti käsityön opetuksessa, jossa taitojen syventäminen, materiaalien monipuolinen käyttö, oman ilmaisun kehittäminen ja pitkäjänteiset työskentelyprosessit vaativat aikaa.

Varhaisiän taidekasvatus vahvistaa koulutuspolkua

Taitoliitto pitää tärkeänä, että varhaisiän taidekasvatuksen asema tehdään opetussuunnitelman perusteissa selkeäksi. Varhaisiän toiminta tarjoaa lapselle mahdollisuuden tutustua taiteenalaan, kehittää taidesuhdettaan ja siirtyä myöhemmin tavoitteelliseen taiteen perusopetukseen. Käsityössä varhainen tekeminen tukee muun muassa materiaalien tuntemusta, kädentaitoja, luovuutta, hienomotorisia valmiuksia ja omaan tekemiseen liittyvää iloa.

Varhaisiän toiminta tulee kuitenkin määritellä selkeästi omaksi kokonaisuudekseen, joka erotetaan varsinaisesta taiteen perusopetuksen oppimäärästä ja oppilaitoksen muusta toiminnasta. Tämä vahvistaa sekä toiminnan pedagogista laatua että koulutuspolun jatkuvuutta.

Kuntien ja koulutuksen järjestäjien yhteistyö turvaa saavutettavuutta

Taitoliitto kannattaa kuntien roolin ja vastuun selkeyttämistä. Samalla on tärkeää säilyttää monipuoliset tavat järjestää taiteen perusopetusta. Kaikkia taiteenaloja ei ole mahdollista tarjota jokaisessa kunnassa omana toimintana. Yhteistyö kuntien, oppilaitosten ja muiden koulutuksen toteuttajien välillä mahdollistaa opetuksen tarjoamisen myös pienemmillä paikkakunnilla ja harvemmin asutuilla alueilla. Uudistuksen tulee kannustaa kuntia sekä säilyttämään nykyinen taiteen perusopetuksen tarjonta että laajentamaan sitä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Taiteen perusopetuksen vastuutehtävä tukee koulutusmuodon kehittämistä

Taitoliitto pitää erittäin myönteisenä esitykseen sisältyvää mahdollisuutta osoittaa valtakunnallinen tai alueellinen vastuutehtävä taiteen perusopetuksen kehittämiseen. Uusi vastuutehtävä vahvistaa koulutusmuodon pitkäjänteistä kehittämistä, eri taiteenalojen välistä yhteistyötä sekä koulutuksen järjestäjien ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä. Valtakunnallisesti koordinoitulla kehittämistyöllä voidaan myös jakaa osaamista ja hyviä käytäntöjä sekä vahvistaa taiteen perusopetuksen laatua ja saavutettavuutta eri puolilla Suomea.

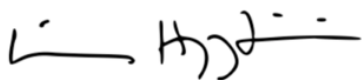
Taiteenalojen tosiasiallinen yhdenvertaisuus edellyttää rahoitusta

Taitoliitto pitää erittäin kannatettavana esityksen tavoitetta vahvistaa eri taiteenalojen yhdenvertaisuutta ja poistaa musiikin ja muiden taiteenalojen välinen rahoituksellinen erottelu. Tällä hetkellä valtionosuussuoritteista kohdentuu noin 90 prosenttia musiikin alalle. Musiikin vahva asema liittyy myös sen pitkään jatkuneeseen rahoitukselliseen asemaan: paremmat resurssit mahdollistavat laajemman koulutustarjonnan, mikä puolestaan ylläpitää suuria oppilasmääriä ja kysyntää. Siksi rahoituksen uudistamisessa ei ole kyse vain eri taiteenalojen muodollisesta yhdenvertaisuudesta. Jos kokonaisrahoitus ei kasva, vaarana on, että taiteenalojen välinen kilpailu samoista suoritteista jatkuu ja nykyinen rakenne säilyy.

Taitoliitto pitää välttämättömänä, että taiteen perusopetuksen momentille 29.80.34 tehdään opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2027 talousarvioehdotuksen mukainen tasokorotus. Näin uudistus voi aidosti mahdollistaa eri taiteenalojen koulutustarjonnan vahvistamisen ja alueellisen saatavuuden parantamisen.

Lopuksi

Taitoliitto kannattaa HE 115/2026 etenemistä. Uudistus on tarpeellinen ja tarjoaa mahdollisuuden vahvistaa taiteen perusopetuksen asemaa sekä tehdä koulutusmuodosta aiempaa selkeämpi, yhdenvertaisempi ja paremmin yhteistyötä tukeva. Uudistuksen onnistunut toimeenpano vahvistaa taiteen perusopetusta kokonaisuutena ja turvata lasten, nuorten ja aikuisten mahdollisuudet saada laadukasta taiteen perusopetusta eri puolilla Suomea.

Minna Hyytiäinen
Toiminnanjohtaja